

Östgötaspel

Östergötlands spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Styrelsens ordförande:
Christer Samuelsson
ordforande@ostgotaspel.se

Nr 2 2025, årgång 25

Ansvarig utgivare:
Christer Samuelsson
Redaktör: Helen Eriksson
redaktor@ostgotaspel.se

Folklekarne, Norrköpings Folkmusikorkester och Hemgårdens Spelmän i stor musikgemenskap på Lindens varuhus i Norrköping avslutade kommunens upprop att medverka under Dansens vecka i april. Utanför bild dansare från Östgötamix och Hemgårdens folkdanslag. Foto: Stig Eriksson.

INNEHÅLL

ÖSF

Styrelse och funktionärer

ÖSF NYTT

Vad hände på årsmötet?

ORDFÖRANDEHÄLSNING

Rapport från SSR:s årsmöte

NUMRETS LÅT

sida

2

2

2+4

3

3

5

Minikonsert ÖSF:s årsmöte

5

INTERVJU MED RIKSSPELMÄN
Torgny Lundberg berättar

6

6

ANNONSER

7

Spelmansstämma Kärna/Malmslätt

7

Spelträff Medevi

7

Spelmansstämma Eklunden

7

Spelmansstämma Brevens Bruk

7

KALENDARIUM

8

Manusstopp

8

STYRELSE FÖR ÖSTERGÖTLANDS SPELMANSFÖRBUND.

Ordförande: Christer Samuelsson, tel. 070-4471479, [ordforande\(at\)ostgotaspel.se](mailto:ordforande(at)ostgotaspel.se)
Sekreterare: Knut Eriksson, tel. 0762-700318, [sekreterare\(at\)ostgotaspel.se](mailto:sekreterare(at)ostgotaspel.se)
Kassör: David Josephson tel. 072-4210980, [kassor\(at\)ostgotaspel.se](mailto:kassor(at)ostgotaspel.se)
Ledamöter: Stefan Öberg, [stefan\(at\)ostgotaspel.se](mailto:stefan(at)ostgotaspel.se); Isabell Svärdmalm, [isabell\(at\)ostgotaspel.se](mailto:isabell(at)ostgotaspel.se)
Suppleanter: Annika Vikström, Katja Bergvall ungdomsrepresentant.

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER bl.a.:

Spelledare: Isabell Svärdmalm, [spelledare\(at\)ostgotaspel.se](mailto:spelledare(at)ostgotaspel.se)
Medlemsärenden: Stig Eriksson, tel. 0704-240409, [medlem\(at\)ostgotaspel.se](mailto:medlem(at)ostgotaspel.se)
Arkiv, notbibliotek, försäljning: Hans Norberg, tel. 0703-742584, [arkivarie\(at\)ostgotaspel.se](mailto:arkivarie(at)ostgotaspel.se)
Hemsidesansvarig: Hans Norberg, [webb\(at\)ostgotaspel.se](mailto:webb(at)ostgotaspel.se)
Östgotaspels redaktion: Helen Eriksson, [redaktor\(at\)ostgotaspel.se](mailto:redaktor(at)ostgotaspel.se) tel. 070-5417872
Hans Norberg, tel. 0703-742584

ÖSF NYTT

Vad bestämdes på ÖSF:s Årsmöte 16/3 2025?

Ansvarsfrihet och godkännande av planer för 2025

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2024. Verksamhetsplan och budgetplan för 2025 godkändes.

Val av Styrelse

Ordförande	Christer Samuelsson	1 år omval
Ledamot/sekreterare	Knut Eriksson	har 1 år kvar sedan tidigare
Ledamot/kassör	David Josephson	2 år <i>nyval</i>
Ledamot	Stefan Öberg	2 år omval
Ledamot	Isabell Svärdmalm	har 1 år kvar sedan tidigare
Suppleant	Annika Vikström	1 år omval
Suppleant	Katja Berglund	1 år omval

Val av två revisorer och en revisorsuppleant

Revisor	Henrik Schön.	1 år omval
Revisor	Erik Svansbo	1 år omval
Revisorsuppleant	Kristina Samuelsson	1 år omval

Till valberedning valdes

Sammanställande	Jan Andersson	1 år omval
Medlem	Rune Persson	1 år omval

Ny övrig funktionär Medlemsregistrator Stig Eriksson

ÖSF:s ombud på SSR:s årsmöte, se artikel s. 3. Foto: Ethel Wieslander.

Ordförandehälsning:

Sommaren kommer nu med stormsteg och gräset är grönt. Frukträden och vårblommorna blommar vackert i trädgården och vi ser alla fram emot ljusare tider. Vi är många som vill ge oss ut på någon av sommarens spelmansstämmor och festivaler och kanske har några letat upp lite nya låtar att spela.

Tänk vad det är lätt att hitta och söka i gamla notböcker, som numera finns digitalt tillgängliga på exempelvis Visarkivet eller på spelmansförbundens webbplatser. Tidigare fick man bege sig till de olika arkiven eller beställa kopior därifrån om man ville fördjupa sig i någon notsamling. Östergötlands och Södermanlands spelmansförbund har digitaliserat många gamla notböcker, men det har många andra förbund också gjort. Börja söka du också!

Planeringen inför förbundets 100-årsjubileum liksom insamlingen av komponerade låtar till förbundets nya nothäfte pågår för fullt. Deadline för att skicka in kompositioner är satt till den 31 augusti 2025, för att vi ska hinna göra klart nothäftet till jubiléet. Skicka helst in noter skrivna på notprogram, t.ex. Sibelius, Finale eller MuseScore. Om du har många kompositioner får du gärna prioritera vilka du önskar ska publiceras i första hand.

En kommitté i styrelsen går igenom allt material och kommer att färdigställa nothäftet.

Vid senaste årsmötet den 16 mars beslutades om en höjning av medlemsavgiften med 50 kr, vilket delvis beror på att SSR hade aviserat om en höjning av avgiften till SSR. *Läs mer om årsmötet i tidningen, sid 4.*

Jag önskar alla en riktigt skön vår och sommar med mycket spel, sång och dans i stugor, buskar och logar. Vi ses i folkmusikvimlet!! //Christer Samuelsson

SSR:s årsmöte den 27 april

Vi var fyra personer från förbundet - Stefan Öberg, Kerstin Ingels Öberg, Christer Samuelsson och undertecknad - som åkte till Nyköping för att delta i Sveriges Spelmäns Riksförbunds (SSR) årsmöte. På lördagen blev vi bjudna på en fin konsert med i huvudsak riksspelmän från Södermanlands spelmansförbund, som i år firar 100 år. Tema för konserten var August Widmark från Vingåker. På kvällen var det middag och jam under SSR:s regi.

Söndagens årsmöte varade i drygt två timmar. Röstetalet styrs av antalet medlemmar i landskapsförbundet och Östergötlands spelmansförbund har tre ombud (röster). Mycket tid ägnades åt ekonomin och en höjning av avgiften från 80 till 110 kronor för nästa år (2026) klubbades igenom, vilket sågs nödvändigt med hänsyn till förbundets ekonomi. Det kan nämnas att lönen till de två halvtidsanställda, Lisa Hellsten Reuber och Jimmy Thorsell, finansieras genom bidrag från Kulturrådet och inte av medlemsavgifterna.

Det framkom att i princip alla spelmansförbund har en stram budget.

Till följd av den aviserade avgiftshöjningen till SSR så beslutade Östergötlands spelmansförbund vid senaste årsmötet att också höja medlemsavgiften för 2026 till 350 kronor för en fullbetalande medlem.

Tidningen Spelmannen diskuterades också. Flera av de närvarande ansåg att tidningen skulle vara digital och att den som önskar ett fysiskt exemplar betalar extra. På så vis skulle man kunna spara in på SSR:s tryck- och portokostnader. Många är medlemmar i flera landskapsförbund och får då fler än en tidning hemskickad om man inte avsäger sig detta. Är man medlem i flera landskapsförbund betalar man också flera avgifter till SSR, något som också ifrågasattes vid mötet. För att ändra det sistnämnda krävs dock en stadgeändring eftersom landskapsförbundets avgift till SSR är relaterad till antalet medlemmar i förbundet. Vi får se om det blir några ändringar med anledning av ovanstående.

Sammanfattningsvis var det en trevlig helg och möjlighet att träffa gamla och nya folkmusikvänner.

//Kristina Samuelsson

Rapport från Årsmötet

2025-03-16

Ett 20-tal medlemmar hade kommit till årsmötet på Matteusgården i Norrköping.

Allspel i den fina trapphallen fick inleda under ordförandens ledning. Vilken akustik!

Utställningen med texter och bilder om Adolf Larssons-cittrornas historia visades ännu en gång och Katarina Hammarström guidade oss genom den. En trappa upp visade Inger Lilja flera fina, gamla cittror ur sin egen samling från den epoken, bl.a. Cittra-Lasses (Adolf kallades så). Även en liten barn-cittra fanns att beskåda. Innan årsmötet bjöds vi på en minikonsert med tema cittra, framförd av Eric och Katarina Hammarström och Inger Lilja, *se artikel på sida 6!*

Två nyval och två avgångar noterades till ÖSF:s styrelse. David Josephson valdes till ny ledamot/kassör och Stig Eriksson valdes till ny medlemsregistrator.

Ett stort tack riktades till avgående kassör Ingrid Karlsson och till avgående suppleant Simon Hedlund.

Ur verksamhetsberättelsen nämndes särskilt om ÖSF:s hemsida som har mycket information att ge. Genom inloggning får medlemmarna tillgång till en utökad samling av digitaliserat material. Förbundet har nu tillgång till modern inspelningsutrustning. Eftersom en modern hemsida ska vara mer visuell ombeds våra medlemmar att bidra med lämpligt material, som fotografier, videoinspelningar, berättelser etc. Det finns även en sluten facebookgrupp för våra medlemmar.

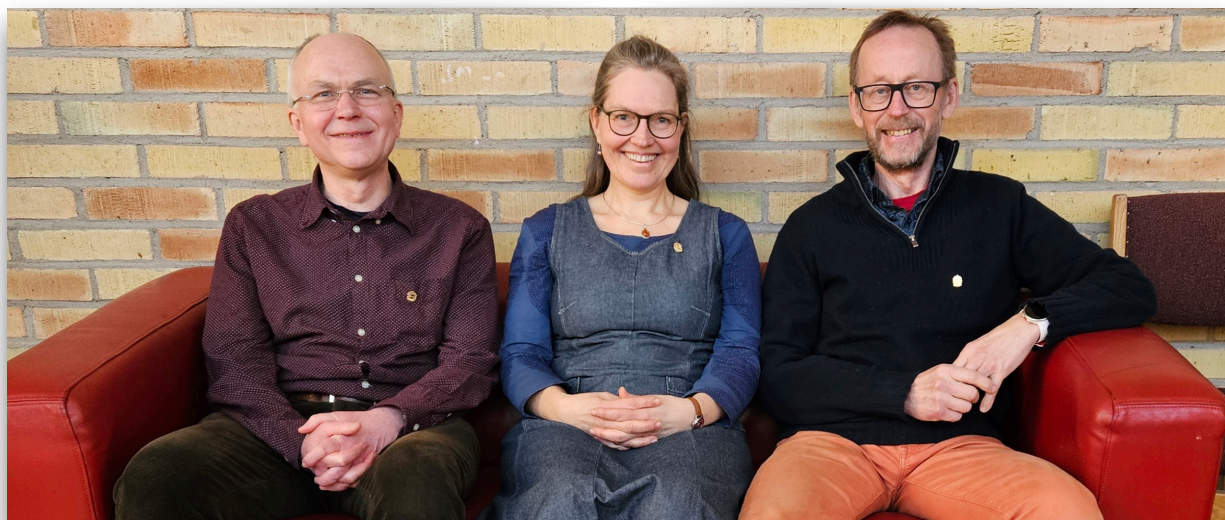
Vidare informerades om arkiv- och notbiblioteket som förvaras i Linköpings föreningsarkiv. Arkivet är tillgängligt för läsning i Linköpings stadsbiblioteks forskarsal, men enbart för ÖSF:s medlemmar. Här kan ÖSF:s arkivarie Hans Norberg vara behjälplig för den som önskar kopia av något ut arkivet.

Ur verksamhetsplanen kan bland annat nämnas: Spelträff i Borghamn pausas till våren 2026, sommarkurs i Rimforsa för ungdomar och projektet i Kulturskorna planeras som tidigare, arbetsgruppen inför ÖSF 100 år 2027 är igång och insamling av 100 nya låtar har bra arbetstakt!

Höjning av medlemsavgiften för 2026 föreslogs och fastställdes till 200 kr för ungdom, 350 kr för vuxen och 250 kr för pensionär. Att få Östgötaspel som papperstidning kommer att kosta 100 kr, gäller för alla.

Även på detta årsmöte delade ordförande Christer ut förtjänstmärken i guld: *Jan Andersson* fick sitt märke för sitt mångåriga arbete som sammankallande i valberedningen. Då han ej var på plats sker uppvaktningen vid annat tillfälle. *Stefan Öberg* tilldelades märket för mycket förtjänstfullt arbete som idéspruta i förbundet och för att han främjar folkmusiken i Östergötland. *Eric och Katarina Hammarström* tilldelades de fina guldmärkena för sitt mångåriga arbete för folkmusiken i Östergötland. GRATTIS!

Text och foto: Helen Eriksson

Glada GULD-märkesmottagare - från vänster: Eric, Katarina och Stefan.

Numrets låt

Då spelledare *Isabell* befinner sig på volontärbete i Bryssel på nytt, fick redaktören uppgiften att välja Numrets låt.

Då jag av mycket goda dansvänner, Kent och Gunnel Persson i Norrköping, som i flyttningsbestyren rensade i sina gömmor, fick detta vishäfte i min hand var det inte så svårt att välja innehåll till denna rubrik.

2002 gav Östergötlands Spelmansförbund ut ett vishäfte i behändigt format, med namnet "Öschötske viser".

Miriam Berger, Arne Blomberg, Katarina Hammarström, Margareta Höglund och Tommy Sjöberg stod för urvalet. Margareta skötte notskriften, Anna Helldorf illustrationerna och för layouten stod Arne. Originalen till visorna fanns bl.a. på Svenskt visarkiv, Musikmuséet, Statens musikbibliotek, Språk och folkminnesinstitutet, Regna hembygdsförening och i ÖSF:s eget arkiv. Häftet gavs ut på Östergötlands läns museums förlag. Ytterligare två häften kom att tryckas.

På sidan 20 i häfte nr 1 återfinns denna roliga visa. Så här i vårens och snart sommarens tid, när det närmar sig högtider av skiftande slag, exempelvis födelsedagar och midsommar, är det väl på sin plats att sjunga lite? Och just i denna valda kan vi ju bre på lite extra med vår fina dialekt, eller hur? Har du själv de här häften? Ta fram dem och SJUNG!!!

Nu vi tesammans e lita smörgås

En trevlig östgötsk bordsvisa från en stencil med festvisor. Okänt ursprung.

Nu vi tesammans e lita smörgås ska äte,
så fram må glasa så alle i sej får vråke.
Tänk ej på bordsskick, nå gör som hemme ni brukar,
å ät må näva, å stoppe i era buker.

Först tar en en, å så tar en två, å så flere,
om glase tomt ä, i fyller i bara mere,
då blir en riker, å både starker å vacker,
men dagen efter, hur ä de då? "Jo, ja tackar."

Då smaker gött å en börjer trives i väla,
försök söm folk va, å spill ej dricke på klåra.
Då värste ä när då börjer suse i roten,
å plötsligt golve då kommer rusene mot en!

Då ä de bäst att en börjer tänke på annat,
för anners skäll får en nog, så jäklar anamet.
En dricker mer å blir te slut lite fuller,
å dagen etter en ä så känslig för buller...

20

MINIKONSERT ÖSF:S ÅRSMÖTE

Innan årsmötesförhandlingarna tog vid fick medlemmarna lyssna på en minikoncert med Eric och Katarina Hammarström och Inger Lilja.

Eric och Katarina inledde med fiol, sång och cittraspel med visor och låtar med finspångstema. Vi fick bland annat lyssna till "Kråkan..." och en vaggvisa efter Lindblom. Texten till den hade Katarina hämtat från en stor sörmlandssamling. Från Eric's hemtrakter, "bakom Ramunder" (Söderköping) följde en liten vals/långdans. Till visan "Visst var det du...hade Katarina satt egen text till; en mycket finstämd tolkning! En och annan norrköpingslåt i raskt tempo bjöd de också på. Brudmarsch från Skedevi, medryckande med fotstamp, avslutades deras del av konserten. Långa applåder följde!

Inger Lilja tog vid och berättade om cittraspel och hur allt började i Norrköping. Första kursen 1992 samlade 50 personer. Vem som helst kunde hänga på, var ledordet. Träffpunkt med cittrar har alltsedan dess fortsatt, numera också via ett projekt i Norrköpings kommun med syfte att motverka ensamhet. Inger leder dessa träffar som innehåller både spel på cittra samt allsång, mestadels gamla schlagers, och träffarna är mycket välbesökta.

Vi i publiken fick prova på att sjunga till Ingers spel på Sten-Johan Johanssons egenbyggda "turbo-cittra", en tjockare pjäs och således med större ljud. Alla deltog med stor entusiasm i meloderna "Gamla låtar" och "Spela upp en enkel melodi"!

Eric och Katarina i aktion. Text och foto: Helen Eriksson

Intervjuserien med våra riksspelmän fortsätter:

Torgny Lundberg - vem är Du?

Jag är uppvuxen i byn Slaka, strax söder om Linköping och spelade fiol i ÖSUPP och LUS. Efter studenten flyttade jag till Sörmland och studerade irländsk folkmusik på Stensunds folkhögskola. Där hamnade jag i dåligt sällskap som lurade med mig till Malungs folkhögskola, något som sedermera ledde till tyngre grejer i form av ett år på Eric Sahlström-institutet i Tobo där man lurades in på nyckfulla sidospår så som nyckelharpa och bondpolska. Under denna period hamnade jag även i V-Dala spelmanslag i Uppsala där jag så småningom blev spelledare under fyra års tid och spelade in två skivor. Under det senaste året har jag bott i Dublin där jag spelat mer irländsk folkmusik och numera bor jag i Calgary.

Vad gjorde att du började spela överhuvudtaget? Hur kom det sig att du valde just detta instrument?

Min mor satte fioler i händerna på mig och mina syskon i femårsåldern och på det spåret är det. Jag spelade något motvilligt klassik musik under de kommande 13 åren men föredrog alltid folkmusiken, speciellt krångliga bitar av bl.a. Eric Öst och låtar från Irland.

Hur uppstod idén att bli Riksspelman? Hur länge hade du satsat tid och energi på det projektet?

Med enbart riksspelmän som fiollärare under uppväxten, Rune Persson, Christer Samuelsson och Lisa Hellsten, var riksspelmanstiteln alltid en kvalitetsstämpel av något slag. Att jag själv faktiskt skulle spela upp började jag väl fundera på under mina år på folkhögskola. Men det var först 2023 jag hade tid att ta mig till riksspelmansstämman i Lund och spela upp med

resultatet brons. Året därpå var det dags att försöka igen och jag spelade upp för ett silver i Umeå, i gott sällskap av flera vänner som alla erhöll utmärkelser.

Vad har det inneburit för skillnad för dig att ha den utmärkelsen? I spelkretsar och i vardagen? Har det varit värt insatsen?

Jag har ju sedan uppspelningen bott utomlands så det har inte haft så stor inverkan i praktiken. Framförallt så får jag nu spela som jag vill vilket ju är skönt!

Hur ser ditt spelande ut nu, till vardags?

Till vardags spelar jag mest med min sambo och på en irländsk pub i stan tillsammans med andra entusiaster. Jag har under de senaste åren arbetat på att

spela igenom diverse östgötska notböcker, till exempel Källan i Slaka, Ludvig Olsson, Sven Donat, Anders Larsson och Appelqvist, något jag fortsätter med här.

I den position du nu har - vilket råd vill du ge en folkmusikintresserad person som vill börja spela ett instrument? Hur börjar man...? Och vad finns det för skäl att börja spela just fiol?

Det är aldrig försent att börja! Skaffa en billig nybör-

jarfiol och ta några lektioner av någon du tycker spelar bra! Gå med i ett spelmanslag och lär dig mycket låtar! Fiolen är ju i Sverige det vanligaste folkmusikinstrumentet så mycket av musiken är ju skriven för just fiol, andra instrument kan ibland få jobba hårdare för att lära sig alla fiollåtar.

*Torgny efter uppspelningen i Umeå 2024.
Foto: Frida Söderström.*

ANNONSER

KÄRNA SPELMANSSTÄMMA Lördag 14 juni

För 5:e året i rad är det spelmansstämma på Kärna Hembygdsgård i Malmslätt, Hagarydsvägen 3.

Start kl 12. Hembygdsföreningen ordnar med kaffeservering, även det från klockan 12, men ta gärna med picknick-korg! Torpen på hembygdsgården är öppna för allmänheten. P-möjligheter finns utmed vägen vid hembygdsgården. Du kan även ta dig hit med buss nr 6 från Linköpings resecentrum, gå av vid Kärna skola.

**För mer info: Erik Svansbo 072-234 26 29,
erik.svansbo@gmail.com**

Spelmansträff

på Medevi brunn

Måndag 14 juli 2025

Kl 15-17³⁰ (ca) Spelmän underhåller först vid Högbrunnen med allspel och uppspelningar som sedan övergår till buskspel i parken och runt Societeten framåt kvällen. Vi avslutar med att gå grötlunken tillsammans kl 21.00.

Spelmansträffen arrangeras till åminnelse av Abraham Hagholm, Godegårds förste skollärare och en av Östergötlands största folkmusikupptecknare och brunnsgäst i mitten av 1800-talet.

**Spelmän och publik önskas hjärtligt
välkomna!**

Information: Christer Odén 073-055 47 02 och Peter Berry 070-341 10 48
Logi/mat för publik och spelmän: bokning@medevibrunn.se, hotell@medevibrunn.se,
Telefon 0141-91100
Intresseföreningen Medevi Brunn: www.medevi.info, info@medevi.info

VÄLKOMMEN TILL SPELMANS- STÄMMA I EKLUNDENÄNGEN!

NÄR: Torsdag 17/7 kl 16-20, med fri fortsättning för de som önskar spela mer.

VAR: Eklundenängen, belägen invid ekoby Eklunden i närheten av Skeda.

Ingen konsert är inbokad i år, men det blir allspel och övrigt samspel. Och så hasselbuskspel för de som vill sprida ut sig i ängen!

Du hittar hit så här: Ligger ca 1,5 mil SV om Linköping. Från riksväg 23/34 avtagsväg västerut skyltad "Siktesbo 4". Efter 2,6 km kommer man till Eklunden (med P-plats), och ca 100 m efter byn finns P-plats till ängen på höger sida vägen. Ängen är ek/hasseldungen direkt väster om byn.

Mer info: Knut Eriksson, spelman, ängsskötare och boende i byn.
[0762-700318](tel:0762-700318), knut.eriksson@hotmail.com

Brevens Bruk spelmansstämma/ spelträff

NÄR: Lördag 2 augusti kl 14-18.

Ett samarbete mellan folkmusikförbunden i Örebro län, Östergötland och Sörmland. Denna dag kommer musik från alla dessa tre ljuda i Brevens Bruk!

Allspel, uppspel och speljam står naturligtvis på programmet!

VÄLKOMMEN!

Håll utkik för mer detaljerat program på:
www.olfm.se

Kalendarium Östergötland

ÖSF

25-06-14

Kärna Spelmansstämma

Se annons s. 7

25-07-14

Spelträff Medevi

Se annons s. 7

25-07-17

Spelmansstämma Eklunden

Se annons s. 7

25-08-02

Spelträff Brevens Bruk

Se annons s. 7.

SvalsjöFOLK

25-05-24

Medlemskonsert med JAERV

Energifull folkmusik med
prisbelönt kvintett!

Kl 18 i Örsebo Sörgård, Svalsjö.
330:-/ för medlemmar i Svalsjö
FOLK 200:-.

25-07-05

**Show "Tuff brud i
lyxförpackning....& en man
i byrå"**

En hyllningskonsert till 50-60 talets
sångerskor med sju musiker på
scenen, varav en är Malin
Svärdmalm från
folkmusik-familjen Klintetten!
Kl 18 i Örsebo Sörgård, Svalsjö.
MISSA INTE DETTA!
350:-, kan förbokas!

25-07-18

Prowinciale -

Ida Meidel och Johan Hedin

Småstadens dansmusik under
gustaviansk tid.

Kl 18 i Pers mekaniska

Kabinett, Svalsjö.

Obs! Endast förbokning!

25-07-23

Ale Möller Trio

Vi bjuds på harmonier,
rytmer och anekdoter från
världens alla hörn.

Kl 18 i Örsebo Sörgård, Svalsjö.
400:-, kan förbokas!

25-08-09

Orsa Spelmän

Vi säger bara det - fyra män
i sina bästa år!

Kl 18 i Örsebo Sörgård, Svalsjö.
350:-, kan förbokas!

25-08-23-24

SvalsjöFOLKmusikfestival

Örsebo Sörgård, Svalsjö.

Sommarens höjdpunkt och
numera tradition!! Stefan och
Kerstin öppnar sina ägor som
fylls med konserter, dans och
en mängd varierande workshops!
*Kommer att kunna förbokas via
Nortic.*

*För mer info gällande alla
konserter och festivalen:*

<https://helldorff.se/svalsj-folk>

För bokning:

svalsjfolk@helldorff.se

Småland

25-07-24-27

KORRÖfestivalen

www.korrofestivalen.se

Titta även in på ÖSF:s

evenemangssida

som uppdateras fortlöpande!

www.ostgotaspelman.se/event

..och så Folkmusiken i P2!

MER INFO:

folkmusikenshus.se

olfm.se

smalandsspelmanforbund.se

sormlandsspel.se

folkmusikkafet.se

folkmusik.nu

Vätterfolk: www.vff.nu

www.valshuset.com

ransatersstamman.se

bingsjostamman.se

ZORNVECKA med märkesuppspelningar 14-19 juli 2025 i

Örebro! För mer info: olfm.se

**UPPROP: Kom ihåg att anmäla ändrad mejladress till vår
medlemsregistrator, [medlem\(at\)ostgotaspel.se](mailto:medlem(at)ostgotaspel.se) så info
kommer till rätt person! Underlättar också för utskick om bl.a
medlemsavgift och tidning!**

Manusstopp...

... för bidrag till nästa nummer: 25-08-17 !